

for en 2-årig periode sat under EU-administration som led i at skabe fredelig sameksistens mellem de forskellige befolkningsgrupper i byen.

Endelig vil jeg fremhæve den serbiske regerings beslutning om at bryde med de bosniske serbere. De står nu alene. Beograds beslutning om at bryde var uden tvivl et resultat af sanktionerne. Sanktionerne er det vigtigste middel, vi har at presse parterne med.

Undersøgelser viser, at levestandarden for den almindelige borger i Serbien-Montenegro er sat adskillige år tilbage på grund af sanktionerne. For at tage et eksempel: I 1990 kunne man for en gennemsnitsløn købe 485 l mælk, i maj sidst år kun 150 l.

Den lempelse af sanktionerne, Beograd har opnået, bl.a. på det sportslige og det kulturelle område, blev givet som en belønning for bruddet med de bosniske serbere. Denne linje skal også følges i fremtiden. Kun når parterne tager skridt, der går i retning af samarbejde og vilje til fred, bør vi give efter med hensyn til sanktionerne.

Hvis parterne derimod tager skridt, der går i modsat retning, må vi svare igen med flere sanktioner. Selv om der sker sanktionsbrud, er der ikke tvivl om, at sanktionerne også i fremtiden er det vigtigste middel over for parterne. En fuldstændig ophævelse af alle sanktioner kan først komme på tale, når parterne har vist vilje til loyalt at medvirke til gennemførelse af en freds aftale.

Der skal heller ikke være tvivl om den danske regerings holdning til spørgsmålet om ophævelse af våbenembargoen. En ophævelse vil føre til en eskalation af kamphandlingerne og dermed større lidelser for civilbefolkningen. En militær styrkelse af den ene side i konflikten vil næppe heller føre til varig fred. Det vil være en falliterklæring for det internationale samfund og være i strid med de principper, vi hele tiden har ladet os lede af. Det er vigtigt, at det internationale samfund bevarer enigheden i dette spørgsmål.

Når vi vurderer den øjeblikkelige situation, må vi desværre erkende, at parterne fortsat regner med at kunne opnå mere på slagmarken end ved forhandlingsbordet. Vores mål må fortsat være at bane vejen for en fredelig og bæredygtig løsning på konflikten. Vi har ikke midler til at skabe en fredsløsning her og nu.

Det bedste kort, det internationale samfund har på hånden, er uden tvivl kontaktgruppens fortsatte sammenhold om en fælles indsats. Vi

må derfor støtte vore forhandlere i deres bestræbelser for at opretholde forhandlingsapparatet og fremme en forhandlingsløsning. Kun en løsning opnået gennem forhandlinger vil være acceptabel for alle. Vi må samtidig fastholde presset mod de bosniske serbere gennem isolation og fortsat effektiv håndhævelse af sanktionerne.

Vi må fastholde beskyttelsesstyrken i området og om nødvendigt bemyndige styrken til en mere håndfast optræden over for parterne inden for rammerne af FN's mandater. Vi må arbejde for, at våbenembargoen opretholdes. Vi må opretholde nødhjælpsindsatsen med løbende tilpasning efter behovet. Og samtidig må vi være opmærksomme på nye behov for genopbygning som led i at skabe en bæredygtig udvikling i området.

Det internationale samfund kan ikke beskyldes for at lade stå til. Det kan naturligvis diskuteres, om vi har gjort nok, og om vi har gjort det rette. Regeringens holdning er, at vi fra dansk side både politisk, humanitært og gennem vores troppebidrag har ydet en væsentlig indsats, som vi fuldt ud kan stå ved.

Forhandling

Helle Degn (S):

Udviklingen i det tidligere Jugoslavien står nok for os alle som det mest skræmmende eksempel på de alvorlige problemer, som den kolde krigs ophør har ført med sig. I begejstringen over de diktatoriske Østregimers sammenbrud og muligheden for at skabe et sammenhængende og frit, demokratisk Europa tænkte ingen på, hvilke nye vanskeligheder det kunne føre med sig.

Selv om Jugoslavien var et usædvanlig kompliceret eksempel på utallige modsætningsforhold indeholdt i den samme stat, udgør udviklingen her et skræmmende eksempel på, hvad vi også kan frygte at komme til at opleve andre steder, både i Østeuropa, Kaukasus og hele den tidligere Sovjetunion. Senest har konflikten i Tjetjenien bekræftet, at denne frygt i høj grad er berettiget. Demokratiet har været forsinket i 80 år og er afløst af totalitære regimer.

Derfor er der god grund til, at vi tager ved lære af det, vi oplever i konflikterne i Eksjugoslavien. Vi må have lagt en strategi for, hvordan den slags konflikter kan håndteres bedre i fremtiden; for nogle kan vel mene, at den indsats, vi